

Lunita Lunita skildrar trovärdigt barnets ambivalens

En dotter vars pappa har alkoholproblem, hur hon älskar och hatar honom, och om hur de delar varandras fantasivärldar, kämpar mot samhällets orättvisor och dansar, skrattar. Om det handlar Lunita Lunita som spelas på Stadsteatern i Skärholmen till och med 29:e april. Pjäsen sätter ljuset på viktiga frågor, med skärpa och trovärdighet, skriver Jenny Andersson från organisationen KSAN.

"Det här blir en del av spåren som du ska lämna här på jorden".

Så börjar föreställningen *Lunita Lunita*. Kistan har Lunita fått av sin far, och den innehåller saker som hon ska använda efter hans död. Vi i publiken sitter på parkbänkar runt scenen byggd som Skärholmens torg. I taket glimrar månen och stjärnorna, och mitt på torget står kistan. Den blir en symbol för döden men också för skatter, en skattkista som ska ge Luna fantasi och hopp.

Föreställningen tar avstamp i skådespelaren **Paloma Winneths** eget liv. Den handlar om Luna som växer upp i Skärholmen med en kärleksfull men missbrukande pappa. Genom en månritual går hon in i sina minnen och berättar om motstridiga känslor av kärlek, hat och skuld.

Paloma Winneth växlar mellan att berätta från sitt barndomsjag, sitt tonåriga och sitt vuxna jag. Hon spelar även pappan, gallerist och ordningsvakt; ett minst sagt imponerande persongalleri – i ordets rätta bemärkelse. För det är just konstnär pappan är, och vi besökare har möjlighet att efter föreställningen gå runt och se hans tavlor.

I olja och kol porträtteras förutom Lunita, båtar och mathe, sydamerikanskt te. Detta förekommer även i pjäsen; den eka som

hon tror att de ägt men som pappan i själva verket hela tiden har hyrt ("varför har du ljugit pappa?" undrar Lunita), blir en känsla av frihet. Hon viker pappersbåtar som blir näckrosor på torgets vattenspegel. De seglar när pappan är nykter, men när drickandet eskalerar blir båtarna allt mer söndertrasade.

Alkoholen löper som en röd tråd genom föreställningen. Lunita spelar pappan när han är berusad; hon förkroppsligar det oberäkneliga, skrikandet, kastandet av saker.

Andra stunder i drickandet är han glad, som när han står med ett vinglas i handen på den vernissage han ordnat, skålar med hela världen, ler, dansar, säger att det finns *"lemonad till barnen och vuxenlemonad"* till de andra. *"Men pappa, vi skulle ju bara dricka mathe"* säger Lunita.

Mamman ser vi aldrig, men vi förstår att hon inte mår bra. Lunita knackar på hennes dörr och ber henne komma ut till vernissagen, säger att det finns salta pinnar. Men ingen mamma kommer. Det är väldigt starkt porträtterat, barnet som knackar på dörren; hoppas och väntar.

Lunita Lunita lyckas på ett trovärdigt och mycket berörande sätt, skildra ambivalensen som ett barn med närstående som dricker för mycket kan uppleva.

Hon tittar på oss och säger att pappan älskar henne och det känner vi.

Det finns också stunder då hon skriker att hon hatar honom, att hon hatar att han valt alkoholen. Men hon skäms samtidigt och säger förlåt till sin döda far.

"Han är inte alltid så här. Det är mitt fel" bedyrar hon till oss. Skuld och skam ackompanjeras av scenens röda ljus och stråkar.

Med kärleksfull blick berättar hon att det är han som lärt henne skratta, dansa, måla.

Under de scener då hon har det tufft, får vi i publiken ta del av hög synt-technomusik, neonsvärd och en näst intill parkourande Lunita som tar sig över kistor, torgkanter och fontäner.

Genomgående i pjäsen är också kampen för att stå upp mot orättvisor – pappan har flytt från diktaturen i Chile och nämner ofta hur viktigt det är att kämpa. Även klassperspektivet är synligt; pappan bedyrar: *"Man behöver inte pengar för att skapa fantastiska förutsättningar"*. Fantasin får oss att leva och drömma. Oändliga är de historier han fabulerar för Lunita, om hur de går på skattjakt i soprummet, flyger på mattor och rider på hästar. Hon älskar när han läser sagor för henne, att fantisera tillsammans.

Lunitas 14-åriga jag har ett träffsäkert språk, förlagt till idag, med *"Var inte rude"* och *"Please, jani, vi äter kebab som om det inte finns någon morgondag. Hur sjukt?"*

Även barn-jaget är trovärdigt, hon som är med pappa i affären, i båten, i stugan.

Månritualen som Lunita tar oss med in i, framkallar inte bara hennes minnen, utan ger henne även hopp. Hon berättar att alla i världen kan se fullmånen samtidigt. Kanske kan till och med de döda se den, funderar hon. Hon säger till pappan:

"Varenda fullmåne har jag gråtit och pratat, träffat dig. Var du ensam när du dog?"

Sammantaget är *Lunita Lunita* en poetisk föreställning med imponerande skådespel, ljud och ljus som berör och sätter fokus på barn i alkoholens skugga. Det är ett kärleksfullt porträtt som visar de olika sidorna av fadern. Som Lunita själv säger:

"Jag hade ju två pappor, en som drack mathe och en som drack vin".

Text: Jenny Andersson, verksamhetsutvecklare på KSAN, Kvinnoorganisationernas samarbetsråd i alkohol- och

narkotikafrågor

Lunita Lunita

Kulturhuset Stadsteatern Skärholmen

Stockholm

Sista föreställningarna: 26, 28, 29 april 2025

Från 14 år

Manus, koncept: Paloma Winneth, Maja Salomonsson

På scen: Paloma Winneth

Regi: Maja Salomonsson

Scenografi: Johanna Mårtensson

Kostym: Nette Fredriksson

Ljusdesign: Raimo Nyman

Komposition och ljuddesign: Carlos Sepúlveda

Dramaturg: Mia Winge

Speltid: 1 timme och 10 minuter utan paus

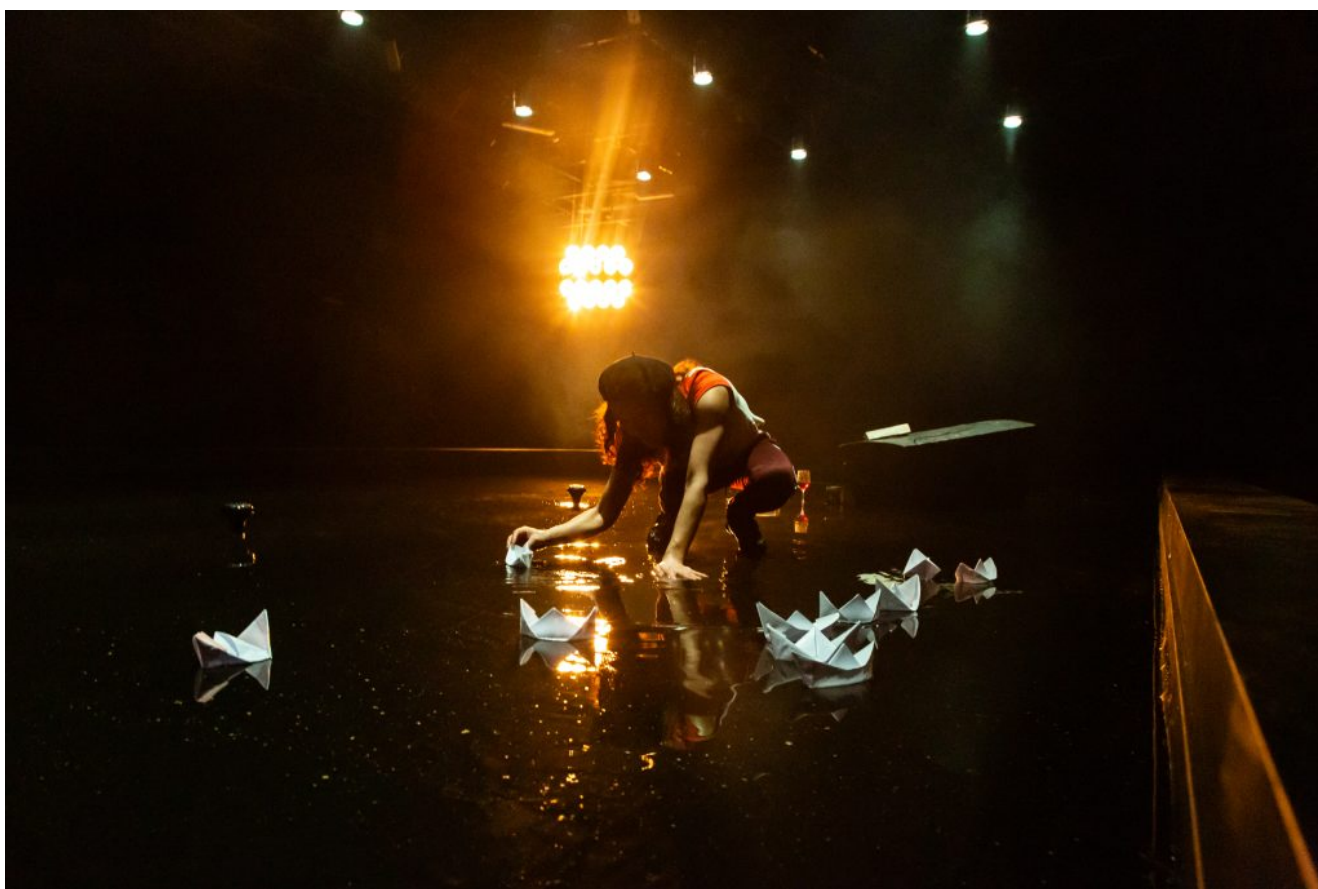

Foto: Leonard Stenberg